

§ 30/14 Motion för yttrande - LED i tiden, modernisera belysningen i landstinget (LS-LED13-570)

Behandlat av	Mötesdatum	Ärendenr
1 Hållbarhetsnämnden	2014-06-18	§ 30/14
1 Landstingsstyrelsens arbetsutskott		
2 Landstingsstyrelsen		

Hållbarhetsnämndens förslag till beslut

Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

I en motion yrkar Centern att landstinget vid all om- och nybyggnation ska använda energieffektiva och kvicksilverfria belysningslösningar samt att befintliga lysrör senast år 2018 ska ha ersatts av LED-teknik. Hållbarhetsnämnden har tidigare beslutat om en översyn av befintliga planer för belysningen inom landstinget. Med hänvisning till detta uppdrag bör denna motion kunna anses besvarad.

Bilagor

- Bilaga Motion - LED är i tiden - modernisera belysningen i landstinget
- Bilaga Hållbar lyskraft - ett utredningsuppdrag

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2014-05-28

Motion. LED är i tiden – modernisera belysningen i landstinget. LS-LED13-570/1.

Hållbar Lyskraft – ett utredningsuppdrag. HBN14-001, § 14/14.

Beslutet expedieras till

Landstingsstyrelsen
Motionären
FM-enheten
Miljöenheten

Anten Arj

HANDLÄGGARE
Annelie Tonell
Miljöenheten
+46767201622

DATUM
2014-03-12

DIARIENR
HBN14-012-1

ÄRENDEGÅNG
Hållbarhetsnämnden

MÖTESDATUM

Hållbar lyskraft – ett utredningsuppdrag

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden beslutar att

1. förvaltningschefen för Verksamhets- och Ledningsservice får i uppdrag att se över befintliga belysningsplaner i syfte att tillse att senaste teknik används vid val av belysning inom landstinget. Förvaltningschefen ska återkomma till nämnden för rapportering den 18/6.

Sammanfattning

En huvuddel av belysningens miljöpåverkan kommer från energiförbrukningen under drifttiden. Vissa belysningsprodukter innehåller även miljöfarliga ämnen, t.ex. kvicksilver, vilket också behöver beaktas vid bedömningen av deras påverkan på hälsa och miljö. Genom att utreda de alternativ som finns på marknaden har landstinget möjlighet att hitta de belysningsprodukter som bäst motsvarar landstingets behov avseende teknik, ekonomi och miljöprestanda.

Bakgrund

Landstinget Sörmland är sedan hösten 2012 miljöcertifierad enligt ISO 14001. Inom ramen för miljöledningssystemet har energiförbrukningen identifierats som en av landstingets viktigaste miljöaspekter. Enligt Landstinget Sörmlands miljöprogram, 2014-2018, ska energiförbrukningen minska med 20 % under fem år. Detta är ett mycket ambitiöst mål som kräver stora åtgärder inom landstinget för att kunna uppnås. Livscykeln för belysningsprodukter skiljer sig åt jämfört med de flesta andra byggprodukters. En absolut huvuddel av belysningens miljöpåverkan kommer från energiförbrukningen under drifttiden, medan tillverkning, transporter och avfallshantering står för en jämförelsevis liten del. Vissa belysningsprodukter innehåller emellertid även miljöfarliga ämnen, t.ex. kvicksilver, vilket också behöver beaktas vid bedömningen av deras påverkan på hälsa och miljö. LED-lampan är en s.k. lysdiodlampa, vars ursprungliga engelska namn är Light Emitting Diodes. LED-lampor brukar föras fram som ett relativt miljövänligt val i förhållande till andra, mer energikrävande belysningsprodukter. Enligt Energimyndigheten håller en LED-lampa generellt upp till 15 gånger längre än en glödlampa och drar ca 80 procent

mindre el. De innehåller inte heller kvicksilver, till skillnad från exempelvis lågenergilampor. LED-tekniken uppges dock ha dock några begränsningar, t ex bristande förmåga att återge färger. Tekniken går dock snabbt framåt inom området och nya LED- lampor utvecklas ständigt.

Inför byggnationen av Nya Karolinska Solna planerades det att ca 30 % av armaturerna skulle utgöras av LED. Tack vare teknikutvecklingen har andelen kunnat öka till att drygt 50 %. Skanska Healthcare AB genomför s.k. LCC-beräkningar, livscykelkostnadsanalyser, vid bedömning av olika armaturer.

Ärendebeskrivning

Det pågår ett omfattande arbete med att utveckla landstingets lokalbestånd vid de fyra sjukhusområdena. Lokalerna ska utformas för att på bästa sätt stödja verksamheternas behov. Behoven är ofta komplexa där lokalernas utformning måste anpassas efter behandlingsformer, teknik, vårdprocesser, patient- och personalperspektiv, o s v.

Landstinget Sörmland har dock även ett ansvar att främja ett energisnålt och hållbart samhälle i ett långt tidsperspektiv. Landstinget behöver därför ta hänsyn till skillnaden i miljöpåverkan mellan olika belysningsprodukter.

Genom att utreda de alternativ som finns på marknaden har landstinget möjlighet att hitta de belysningsprodukter som bäst motsvarar landstingets behov avseende teknik, ekonomi och miljöprestanda.

Konsekvenser

Utredningen kommer att ge landstinget möjlighet att ta beslut om den framtida belysningen med utgångspunkt från vad som är teknisk möjligt, ekonomiskt rimligt och miljömässigt motiverat.

Ärendets beredning

Miljöenheten har av förvaltningschefen för Verksamhets- och ledningsservice, VLS, fått i uppgift att upprätta den här skrivelsen. Ärendet har beretts av miljöenheten.

Beslutsunderlag

Föreliggande skrivelse.

Beslutet expedieras till

Förvaltningschef VLS
FM-enheten
Miljöenheten
Diariet